

Retsudvalgets sekretariat
Christiansborg
1240 København K
E-mail: malte.hansen@ft.dk

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888
MOBIL 9132 5688
ANCA@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

DOK. NR. 22/00615-3

24. MARTS 2022

HØRING OVER PRIVAT LOVFORSLAG OM ÆNDRING AF OFFENTLIGHEDSLOVEN

Retsudvalgets sekretariat har ved e-mail af 24. februar 2022 anmodet om Institut for Menneskerettigheders eventuelle bemærkninger til privat lovforslag om ændring af lov om offentlighed i forvaltningen (Ophævelse af bestemmelser, som friholder kalenderføring, ministerbetjening og dokumenter udvekslet mellem ministre og folketingsmedlemmer fra at være omfattet af retten til aktindsigt).

I lovforslaget foreslås det blandt andet, at offentlighedslovens §§ 22, 24 og 27, nr. 2, om undtagelse af aktindsigt i visse dokumenter ophæves.

Instituttet ser overordnet set positivt på de ændringer, som der med lovforslaget lægges op til. Instituttet har endvidere en række forslag til justeringer af offentlighedsloven, som vil blive udfoldet nedenfor.

Efter offentlighedslovens § 27, nr. 2, kan dokumenter, der udarbejdes og udveksles mellem ministre og folketingsmedlemmer i forbindelse med sager om lovgivning eller anden tilsvarende politisk proces udtages fra aktindsigt. Det er instituttets vurdering, at hensynet til den demokratiske proces tilsiger, at offentligheden og politikere skal være i stand til at tage stilling til lovgivning m.v. på et så oplyst grundlag som muligt.¹

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at offentlighedslovens § 27, nr. 2, ophæves.

Efter offentlighedslovens § 24 omfatter retten til aktindsigt ikke interne dokumenter og oplysninger, der udveksles på et tidspunkt, hvor der er konkret grund til at antage, at en minister har eller vil få behov for

¹ Se også instituttets hørings svar af 20. februar 2013 over privat lovforslag om ændring af offentlighedsloven, tilgængelig på: <https://menneskeret.dk/hoeringssvar/offentlighedsloven-0>.

embedsværkets rådgivning og bistand, mellem enten et ministeriums departement og dets underordnede myndigheder eller mellem forskellige ministerier.

Ytringsfrihedskommissionen anbefalede i sin betænkning fra 2019 også at indsnævre § 24, så hensynet til informationsfriheden tillægges større vægt i mødet med andre hensyn. Anbefalingen begrundes med, at der med revisionen af offentlighedsloven i 2013 og den efterfølgende praksis ikke er fundet den rette balance mellem, på den ene side hensynet til at sikre regeringen og dens ministre en kvalificeret rådgivning og bistand fra embedsværket, og på den anden side offentlighedens berettigede interesse i at kunne få indblik i myndighedernes arbejde i videst muligt omfang.²

Det er instituttets vurdering, at offentlighedslovens § 24 bør indsnævers for at sikre en større hensyntagen til retten til informationsfrihed.³

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at offentlighedslovens § 24 indsnævres, så bestemmelsen alene omfatter dokumenter udarbejdet til ministerrådgivning og foreløbige overvejelser om løsningsmuligheder i interne dokumenter, der udveksles mellem et ministerium og dets underordnede styrelser samt mellem ministerier indbyrdes.

Efter offentlighedslovens § 29, stk. 1, sidste pkt., omfatter retten til aktindsigt ikke oplysninger om interne faglige vurderinger, som findes i dokumenter, der er udarbejdet til ministerrådgivning eller rådgivning af formandskabet for KL og for Danske Regioner (i endelig form). Det betyder, at offentligheden kan være afskåret fra at få indsigt i det faglige grundlag for beslutninger om vigtige samfundsanliggender.

Det er instituttets vurdering, at hensynet til den demokratiske beslutningsproces tilsiger, at undtagelsen bør ophæves, da offentligheden har en interesse i, at få indsigt i den slags oplysninger.⁴

² Justitsministeriet, Ytringsfrihedens rammer og vilkår i Danmark: Betænkning afgivet af Ytringsfrihedskommissionen, Betænkning nr. 1573 – Del 2, side 734.

³ Se også instituttets høringssvar af 2. december 2013 over privat lovforslag om ændring af offentlighedsloven tilgængelig på: <https://menneskeret.dk/hoeringssvar/offentlighedsloven>.

⁴ Se også instituttets høringssvar af 20. februar 2013 over privat lovforslag om ændring af offentlighedsloven, tilgængelig på: <https://menneskeret.dk/hoeringssvar/offentlighedsloven-0>.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at offentlighedslovens § 29, stk. 1, sidste pkt., ophæves.

Efter offentlighedslovens § 22 omfatter retten til aktindsigt ikke sager om kalenderførelse. Instituttet vurderer ikke, at denne undtagelse i sig selv er problematisk. Offentlighedslovens § 22 er dog ikke omfattet af offentlighedslovens § 14 om meroffentlighed. Instituttet vurderer ikke, at der er grundlag for at give sager om kalenderførelse en sådan særstilling, hvorfor instituttet finder denne undtagelse problematisk.⁵

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at offentlighedslovens § 22 omfattes af offentlighedslovens § 14 om meroffentlighed.

Med venlig hilsen

Anncathrine Carl

JURIDISK RÅDGIVER

⁵ Se også instituttets høringssvar af 1. marts 2010 over Offentlighedskommissionens betænkning nr. 1510/2009 om offentlighedsloven.